

Zapiski

Ob smrti I. Kozarčanina.

V letošnjem februarju je imela smrt med hrvatskimi leposlovci in kulturnimi delavci obilno žetev: pokosila je dr. Vel. Deželića st. (roj. 21. II. 1864), našega rojaka Janka Barleta (r. 12. III. 1869) in dr. Dj. Arnolda (r. 24. IV. 1854). Smrt vsakega dobrega in ustvarjajočega človeka je vselej bridka izguba, četudi nas tolaži zavest, da se je že popolnoma izčrpal v plodnem delu in v službi svojemu narodu. Še bridkejša pa je izguba tedaj, kadar omahne v grob mlad mož, ki se je komaj dobro uveljavil in je stopal v najzrelejša in najuspešnejša leta svojega življenja. Tak mnogo obetajoč talent in veliko upanje hrvatske književnosti je bil Ivo Kozarčanin, ki je v zgodnjem jutru 4. febr. padel kot žrtev nesrečnega naključja.

Kozarčanin je po letih sodil med mlajše pisatelje (r. 14. IX. 1911 v Bosanski Dubici), po objavljenih delih in po mestu, ki ga je zavzemal v sodobni hrvatski književnosti, pa

ga lahko štejemo med najboljše in najznačilnejše pisatelje v četrtem desetletju našega stoletja. Bil je ne navadno plodovit in delaven ter je v zadnjih šestih letih izdal ravno šest knjig: dve knjigi novel (Mati čeka 1934, Tihi putovi 1939), dva romana (Tudja žena, Sam čovjek, oboje 1937) in dve zbirki pesmi (Sviram u sviralu 1935, Mrtve oči 1938). Zelo veliko je njegovih stvari po raznih zbornikih, revijah in časopisih, kjer je od dijaških let vneto sodeloval kot pripovednik, pesnik, kritik, esejist in urednik, mnogo načrtov, osnutkov in odlomkov pa je ostalo za zmerom nedokončanih. Vse to nemajhno delo je mogel izvršiti samo človek, ki je strastno ljubil lepo knjigo in od zgodnje mladosti hlastno čital, kar koli mu je prišlo v roke. Dostikrat vsega niti prebaviti ni mogel in je zato tudi v njegovih delih čutil različne vplive. »Knjige so moji edini tovariši in prijatelji. Z njimi se tiho in brez besed ure in ure pogovarjam.« (Sam čovjek 233.)

Osnovni to in glavni motiv vsega